

Betragtning, der har ledet mig til at see at bringe ind i Loven en Bestemmelse om, at Sammenlægning maatte finde Sted af Giendomme indtil 20 Edr. Hartforns Størrelse. I de bedre Egne, der vil, naar man gaaer ned til 12 Edr. Hartforn, saaledes som den ærede Indenrigsminister allerede har bemærket, Giendommene blive saa smaa, at de ikke ere af et større Areal end almindelige Bøndergaard; det Samme er ogsaa Tilfældet paa de bedre Egne i Landet, om vi just ikke tage de bedste Steder; thi i de almindelige gode Egne i Landet der gaaer omtrent 10 a 12 Edr. Land paa 1 Edr. Hartforn og altsaa, naar vi ikke sætte over 12 Edr. Hartforn, saa have vi ifkun c. 120 Edr. Land til en Gaard, og saa er denne ikke saa stor som de, hvorpaa de fortrinligste og bedste Jordbrug almindeligviis drives. Jeg mener, at der skal gives en Udgang til, at vi kunne komme noget høiere. Naar man siger: ja, der er Fare ved det, og at man derved vil udelukke alt for Mange fra Jordbrug, som ikke burde udelukkes derfra, saa troer jeg virkelig, at de, som sige dette, de male sig selv Fanden paa Vægen, skabe sig selv en Stræf, som de ikke have nødvendig. Der er saa mange Besværligheder og Bekostninger forbundne med Sammenlægning af Giendomme, at man kun under ganske særdeles Omstændigheder indlader sig paa ad den Vej at skaffe sig en større Giendom. Jeg vil bede de Herrer, som have saameget imod dette Sammenlægningsvæsen, at anstille et Forsøg paa, hvorledes man billigt kommer til en Giendom, enten om man giver en stiftelig stor Capital for den, naar den er holdt i god Drift, eller ved at kjøbe den sammen i smaa Stumper og Stykker, ved at tilforhandle sig de Jorder af Naboeiendommene, som ere nødvendige for at give den Giendom, man har, en heldig Figur; jeg vil bede Dem lægge Mærke til, om man kommer billigt til en Giendom, ved at kjøbe den paa een Gang for en endog stiftelig høj Pris, eller ved at gaae den anden besværlige og bekostelige Vej, og de ville da finde, at den Frygt, som de nære for, at nogle Enkelte skulle opsluge alle Giendomme, i Virkeligheden ikke er saa stor, som De troe (En Stemme: Jo). Nei, Erfaringen viser, at Sammenlægninger ingen-

lunde have været saamange, at de kunde være foruroligende; dette er oplyst af den ærede Ordfører, og Fremtiden skal ogsaa vise, at denne Paaastand er rigtig (Hør! En Stemme: Reis ud paa Landet!). Naar jeg reiser ud paa Landet, især til Bestkanten af Sjælland, og betragter Forholdene, saa vil jeg ansee Dem, som der sammenlægger sig en Giendom af 20 Tønder Hartforn, for en Mand, der har et meget ringe Begreb om, hvorledes han billigt skal skaffe sig Udgang til en passende Næringsvei. Jeg vil bede Dem at betænke, hvilken Masse af Jord i Hammerum Herred der gaaer paa 20 Tønder Hartforn; jeg troer virkelig ikke, at Nogen skulde have Appetit til at samle sig en Giendom af saa stort Omfang, som han kan behøve. Dage til at komme over, uden han vil ride eller kjøre afsted, og som giver saa ringe Udbytte til at forrente sig, saa at jeg fra den Side heller ikke troer, at der er Fare ved Sammenlægningsystemet. Hvad jeg har søgt at oplyse — hvorvidt det er lykkes mig eller ikke, skal jeg lade staae hen — det er, at man ikke skal afvise de Gøder, man opnaaer ved at tilføde en mere udvidet Sammenlægning i de bedre Egne, idet man derved aabner Udgang til at frembringe saadanne Jordeiendomme, om hvilke Erfaringen har lært, at de virke til det største Gavn for Landet, ikke blot i landøkonomisk, men ogsaa i mange andre Henseender, saa at det Stræffebillede, som man maner frem, at der ved Sammenlægning vil opstaae store Landeieendomme, som man hverken synes at kunne gaae eller kjøre over, og som skulle have tilfølg, at derved tilintetgjøres Næringsveien for de mindre Landmænd, efter min Formening ikke har nogen virkelig Hjemmel.

Saaledes som Forslaget af mig og Flere er formuleret, kan det maastee have nogen Banfærlighed at optage det, hvorfor jeg vilde ønske, at en Anden, som bedre forstaaer sig paa Formulationsvæsenet, end jeg gjør, vilde udtale sig desangaaende. Men, da der under Nr. 16 er stillet et Forslag, der, sammenholdt med den nye af Udvalget stillede Paragraph, vil tilfredsstille mig, skal jeg ikke videre insistere paa, at vort Forslag vedtages, naar blot